

Pikko Hannas resa

en saga från verkligheten

Kaisa Gunnarson

2002

Det här är PikkoHanna.

Hon är en liten trasdocka. Hon är inte större än en morot.

När man är en docka är man alltid nå'n s. PikkoHanna är Kaisas docka. PikkoHanna tycker att Kaisa är stor. Det tycker Kaisa också att hon är, hon är nästan tre år. PikkoHanna vet inte hur hon ser ut, hon har aldrig tittat i nå'n spegel. Hon har röd klänning och hår av grått ullgarn. Du blev allt bra ful, säger Kaisas mamma, som har sytt PikkoHanna. Det tycker inte Kaisa. Jag förstår att Kaisa älskar mig, tänker PikkoHanna, för jag blir kramad jämt och jag får alltid sova hos Kaisa.

En dag säger Kaisa till PikkoHanna: Nu ska vi ut och resa, förstår du. PikkoHanna vet inte vad resa är. Resa är som när vi åkte till mormor, säger Kaisa. Då vet PikkoHanna. Vi ska resa till Sverige, förstår du, säger Kaisa. Vem är Sverige, tänker PikkoHanna. Ser hon ut som Kaisas mormor? I Sverige är det inget krig, förstår du, säger Kaisa. PikkoHanna vet inte vad krig är, men hon förstår att det är något hemskt och farligt. Alla låter alltid så rädda och ledsna, när de talar om kriget. Hon förstår att Sverige inte kan se ut som Kaisas mormor, Sverige är nog en plats, där man kan vara.

Nu packar Kaisa ner PikkoHanna överst i sin lilla svarta resväska, bredvid ett paket med två limpsmörgåsar. Se'n stänger Kaisa väskan. PikkoHanna blir lite rädd först, för det blir alldeles mörkt. Men hon ligger på Kaisas kläder och det luktar så bekant. Snart somnar PikkoHanna. Men hjälp, vad är det som händer? PikkoHanna åker ner i ena hörnet i väskan och smörgåspaketet ramlar över henne. Det är inte roligt att resa, tänker PikkoHanna. Nu går Kaisa och hennes mamma iväg. Väskan svänger fram och tillbaka i Kaisas mammas hand. PikkoHanna åker hit och dit krockar med smörgåsarna hela tiden.

Skönt, nu står dom stilla, tänker PikkoHanna och lägger sig till rätta mot smörgåspaketet, som är bredvid henne nu. Nu hör PikkoHanna att Kaisas mamma pratar med Kaisa. Nu ska du vara snäll och duktig, säger hon och när kriget är slut och pappa kommer tillbaka, får du komma hem igen. PikkoHanna hör inte vad Kaisa svarar, men hon låter ledsen och det gör hennes mamma också. Där kommer bussen, säger Kaisas mammas ledsna röst. Buss vet jag vad det är, tänker PikkoHanna och ser precis en gul buss framför sig.

Nu hör PikkoHanna många olika ljud. Det är Kaisa som snyter sig och bussen som brummar. Tanter, som PikkoHanna aldrig hört förut, pratar och barn, som hon inte heller hört förut, gråter. Nå' n lyfter upp väskan och öppnar den försiktigt. Kaisa kikar in. Vi är på bussen, förstår du, säger Kaisa. Och det förstår PikkoHanna. Vi ska inte packa upp nu, säger en främmande tant och låter lite arg på rösten. Nej då, säger Kaisa, jag ska bara titta till PikkoHanna. Är PikkoHanna din docka, frågar tanten. Ja, säger Kaisa. Då förstår jag, säger tanten med alldeles vänlig röst. Vilken förständig tant, tänker PikkoHanna och tycker det är så skönt att bli omkramad av Kaisas hand, innan det blir mörkt igen, när Kaisa stänger väskan.

Nu har väskan varit stängd länge, tycker PikkoHanna. Det har gått en bra stund sedan bussen slutade brumma. Hon har känt att väskan har blivit buren och hon har hör många konstiga ljud. Och se' n har väskan stått stilla och smörgåspaketet har förstås hamnat ovanpå henne igen. Men nu öppnar Kaisa väskan och tar fram PikkoHanna. Nu är vi på båten, förstår du, säger Kaisa, båten åker på vattnet. PikkoHanna förstår inte. När Kaisa badar i en stor balja med vatten, leker hon med en båt, som hennes pappa har gjort. Men den är så liten, så inte ens PikkoHanna skulle få plats i den. PikkoHanna får aldrig vara med och bada i baljan, hon får inte bli blöt, säger Kaisas mamma. Det förstår inte PikkoHanna, varför får inte hon bli blöt på hela kroppen, när Kaisa får det? Ibland vill inte Kaisa bada. Då får hon göra det i alla fall. Det ska vi inte diskutera, säger Kaisas mamma. PikkoHanna vet inte vad diskutera är, nå't som man bara *inte* ska göra, kan man aldrig få veta vad det är, tänker hon. Men PikkoHanna förstår att man inte kan diskutera att hon ska få bada, fast hon så gärna vill.

Nu tänker PikkoHanna på hur stor Kaisas mamma är och på hur mycket mindre Kaisa är än sin mamma och på hur ännu mycket, mycket mindre hon själv är. Det är kanske likadant med båtar, tänker PikkoHanna, en del är stora och en del är mindre och en del är ännu mycket mindre. Så är det nog, vi åker nog på en mamma-båt! Vi ska åka på vattnet hela natten, förstår du, säger Kaisa till PikkoHanna. Se' n är vi framme i Sverige och där är alla så snälla och där finns det så mycket mat, så alla blir mätta. Usch, tänker PikkoHanna, jag vill inte ha mat, jag klarar inte ens av de här smörgåsarna, som jag har sällskap med i resväskan.

PikkoHanna tittar sig omkring. Det är bra konstigt på den här båten, tänker hon, överallt är det sängar med barn i. En tant, som PikkoHanna aldrig sett förut, stoppar om Kaisa och henne och säger: Nu ska du sova. Nu ska *ni* sova, menar hon väl, tänker PikkoHanna, eller ska jag vara vaken kanske? Nu ska du sova, förstår du, säger Kaisa. Det förstår PikkoHanna, men inte är det så lätt att somna, när ingenting är som det brukar vara.

Oj, vad händer? Hela världen börjar gunga. PikkoHanna blir rädd, men så kommer hon ihåg en gång, när Kaisa satt i badbaljan och lyfte upp henne, för att hon skulle få se på Kaisas båt och på hur den gungade, när Kaisa plaskade med fötterna. Nu gungar den här båten likadant, tänker PikkoHanna och är inte rädd längre, jag undrar vems stora fötter det är som plaskar? Och så somnar hon.

Vakna PikkoHanna, säger Kaisa på morgonen, vi är framme och jag måste packa ner dig igen, förstår du. Och så är hon tillbaka där i mörkret i väskan, bredvid smörgåsarna. Jag vet hur det blir, tänker PikkoHanna, snart ramlar dom på mig igen! När Kaisa gått en stund och burit väskan och stått en stund och bara hållit i den, släpper hon den plötsligt rätt ner på marken. Först far PikkoHanna upp en bit och se' n ramlar hon ner med en liten duns – och hon blir inte alls förvånad, när smörgåsarna kommer farande efter. Man kan inte veta hur det ser ut, när man bara hör hur det låter, tänker PikkoHanna. Se' n måste hon nog ha slumrat till ett tag, för plötsligt är det alldeles tyst utanför väskan. PikkoHanna blir orolig. Jag har kanske kommit bort, tänker hon och kommer ihåg en gång, när hon hamnade långt in under soffan. Kaisa grät och sa: PikkoHanna har kommit bort och hennes mamma sa: Då får du väl leta på henne. Men nu är Kaisas

mamma inte med, tänk om ingen säger det där att "då får du leta på henne!"

Nu är vi i Sverige, tänker PikkoHanna, där alla är så snälla och där det finns så mycket mat. Tänk om de där snälla har kommit med mat med detsamma och Kaisa har blivit så glad, för att hon fått äta sig mätt, så att hon har glömt bort mig, tänker PikkoHanna. Nu gråter PikkoHanna en skvätt och känner sig alldeles olycklig.

När det gått en lång tid, flera dagar, tycker PikkoHanna, hör hon röster och prat utanför resväskan igen. En farbror - röst säger: Nå' n har glömt kvar en resväska. En annan farbror - röst säger: Akta dig, det kan vara nå' t farligt, en bomb kanske. Är jag en bomb, tänker PikkoHanna. Kan man vara nå' t som man inte vet vad det är? Men om det är något farligt är jag nog inte en bomb. Kan det vara smörgåsarna som är farliga? Dom luktar faktiskt lite konstigt. Det är nog bäst att polisen får ta hand om väskan, säger den ena farbror - rösten. Se' n blir det alldeles tyst igen. Jag vet inte vem polisen är, tänker PikkoHanna, kan det vara den där tanten som stoppade om oss på båten? Hoppas hon kommer snart, för jag fryser. Det dröjer länge, länge innan det hörs något utanför väskan igen. Nu har polisen kommit, tänker PikkoHanna. Försiktigt, försiktigt lyfter någon upp väskan och försiktigt, försiktigt öppnar någon den.

Se' n skrattar en farbror och säger att, inte är det här något farligt och en stor hand lyfter upp PikkoHanna. Du var mig en ful en, säger en vänlig röst under en lustig mössa. Det säger Kaisas mamma också, tänker PikkoHanna, vilken förståndig polis. Här står ett namn på insidan av väsklocket, säger den vänlige polisen. Så bra, då kan vi leta på den som äger väskan. Men då är det inte jag som har kommit bort, tänker PikkoHanna, då måste det vara Kaisa som har kommit bort, eftersom hon ska letas på.

Nu går det verkligen många dagar och hela tiden står väskan stilla och är stängd och hela tiden är det alldeles mörkt inne i den. PikkoHanna hinner bli ledsen och sömnig flera gånger. PikkoHanna är orolig också, för att dom som letar efter Kaisa aldrig ska hitta henne. Tänk om hon har ramlat så långt in under nå' n soffa, så ingen ser henne.

Äntligen, äntligen lyfter nå' n på väskan igen och PikkoHanna blir

så glad. Nu har dom i alla fall tittat längst in under den där soffan och hittat Kaisa, tänker hon. Men det kommer ingen Kaisa och öppnar väskan och tar upp PikkoHanna och kramar henne. I stället känner hon att någon bär iväg med väskan, och de där gamla smörgåsarna trillar förstås på henne igen. PikkoHanna förstår att nu reser hon igen. Det har låtit som på bussen och se' n har väskan blivit buren, men nu låter det annorlunda. När vi åkte till Kaisas mormor, tänker PikkoHanna, lät det inte bara som på bussen, det lät så här också. Jag tror att jag åker tåg. Så är det nå' n som bär igen och så står det stilla igen. Jag kommer aldrig fram till Kaisa, tänker PikkoHanna, och vad det luktar illa om de där smörgåsarna.

Så bär det iväg igen, med bussljud, fast mindre. Och nu – nej, är det sant – Kaisas röst. BREVBÄRAR'N KOM MED MIN VÄSKA – ropar hon. Nu slänger Kaisa upp locket och rycker till sig PikkoHanna med så'n fart att hon blir alldeles vimmelkantig. Efter en stund tänker PikkoHanna: Jag vill att hon aldrig slutar krama mig. När dom lagt sig på kvällen fortsätter Kaisa att krama och viskar: När kriget är slut och pappa kommer tillbaka ska vi resa hem igen, förstår du. Det förstår PikkoHanna. Men det är inte så bråttom, tänker hon, för det är inte roligt att resa. Och förresten känner jag mig hemma, bara jag är hos Kaisa. Och så kryper hon ihop i den sköna, mjuka värmen i Kaisas famn och somnar bums.